

Natalia Potryvaieva, Doctor of Economic Sciences, Professor

*Mykolaiv National Agrarian University
Mykolaiv, Ukraine*

Artem Palieiev, Postgraduate Student

*Mykolaiv National Agrarian University
Mykolaiv, Ukraine*

Ilia Moskal, Postgraduate Student

*Mykolaiv National Agrarian University
Mykolaiv, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-398-9-45>

THE ROLE OF OUTSOURCING IN THE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES

РОЛЬ АУТСОРСИНГУ У РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Незважаючи на воєнний стан, більшість перетворень, що відбуваються в Україні, невід'ємно рухаються в напрямку європейської інтеграції. Основною метою процесу децентралізації влади є створення та подальший економічно-ефективний розвиток об'єднаних територіальних громад. Згідно з Концепцією реформування місцевого самоврядування та територіальної організації як ключових суб'єктів місцевого управління, схваленою Кабінетом Міністрів України 1 квітня 2014 року, головною метою модернізації територіальних громад є створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення органами місцевого самоврядування їхніх власних і делегованих повноважень є ключовим завданням для ефективної роботи цих органів [5].

Одним із сучасних інструментів підвищення ефективності функціонування органів місцевого самоврядування є аутсорсинг. Послуги з аутсорсингу широко використовуються у всьому світі як ефективний інструмент управління для оптимізації витрат, підвищення ефективності та результативності діяльності. Цей стратегічний підхід дозволяє делегувати непрофільні функції компетентним та досвідченим професіоналам у відповідних галузях, що, у свою чергу, вивільняє ресурси для підвищення конкурентоспроможності та швидкості реакції на зміни [6].

Тема аутсорсингу привернула належну увагу в наукових працях визначених вчених-економістів, таких як А. М. Алієв [1], І. В. Моргачов [4], М. Калінін [2], Л. А. Козаченко [6] та інші. У своїх дослідженнях

вони розглядають різні аспекти аутсорсингу, проте концепція аутсорсингу розкрита у цих працях досить фрагментарно. Недостатньо визначено особливості використання аутсорсингу як ефективного інструмента підвищення ефективності функціонування місцевого самоврядування. Важливо провести докладніше дослідження та аналіз, щоб розкрити всі перспективи та можливості, які аутсорсинг може надати територіальним громадам.

Визначення аутсорсингу, яке наведено в розділі 4 Національного класифікатора України «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010, розглядає аутсорсинг як угоду між замовником і підрядником [3]. Згідно з цією угодою, аутсорсинг може розглядатися як стратегія підвищення ефективності діяльності, яка здатна забезпечити оптимізацію виробничих та адміністративних процесів та дозволити територіальним громадам сконцентруватися на своїх основних компетенціях.

Деякі науковці визначають «аутсорсинг» як передачу певних функцій підприємства або компанії іншому суб'єкту господарювання, який має спеціалізацію у конкретній сфері [6]. В сучасному менеджменті аутсорсинг розглядається як стратегічний підхід, який полягає в делегуванні виконання різних функцій або бізнес-процесів (організаційних, фінансово-економічних, виробничо-технологічних, маркетингових та ін.) зовнішній організації, обладнаній необхідними ресурсами. Такий підхід може допомогти громаді максимально використовувати ресурси та досягати своїх цілей розвитку. У сфері бізнесу аутсорсинг визнається як ефективний інструмент для оптимізації бізнес-процесів та ресурсів. До того ж швидке ускладнення зовнішнього середовища, поява необхідності виконання нових процесів та інтенсифікація науково-технічного прогресу – усе це примушує регіональні органи публічної влади звертатися до аутсорсингу допоміжних процесів. Серед напрямів використання аутсорсингу місцевими громадами можна виокремити такі:

1) ІТ-підтримка та розробка програмного забезпечення (залучення зовнішніх фахівців для управління інформаційними технологіями дозволяє отримувати доступ до висококваліфікованих спеціалістів із сучасних технологій без необхідності підтримувати внутрішні ІТ-структури);

2) бухгалтерські та фінансові послуги (використання аутсорсингу для ведення бухгалтерського обліку та фінансового менеджменту дозволяє зосередитися на стратегічних фінансових питаннях, уникаючи рутинної роботи);

3) управління персоналом та кадрові послуги (залучення аутсорсингових компаній для управління кадрами дозволяє

оптимізувати процеси найму, забезпечення соціальних гарантій та управління персоналом);

4) **інфраструктурні послуги** (аутсорсинг обслуговування та управління інфраструктурою, такою як комунальні послуги чи дорожня інфраструктура, сприятиме оптимізації витрат та забезпечить якісне обслуговування);

5) **соціальні послуги** (використання аутсорсингу для надання соціальних послуг, зокрема медичне обслуговування, освіта чи культурні заходи);

6) **проекти з розвитку та міське планування** (використання зовнішніх консультантів для реалізації конкретних проєктів розвитку та міського планування дозволяє отримати експертні знання та ресурси без постійного залучення додаткового персоналу).

Головною перевагою впровадження аутсорсингу у практичну діяльність територіальних громад є економія ресурсів. Прикладом використання аутсорсингу може стати залучення спеціалістів до впровадження **цифровізації управлінських процесів**. Процеси цифровізації в управлінні територіальними громадами є вельми часовими та вимагають значних інвестицій для успішної реалізації. Це пов'язано із витратами на придбання та впровадження передових технологій, а також потребою підготовки персоналу до нових професійних викликів [7]. Отже, використання спеціалістів з цифровізації управлінських процесів дозволить більш ефективно використати час, ресурси та фінансові кошти громад.

Аутсорсинг може забезпечити більш швидке виконання завдань успішного розвитку громади шляхом доступу до ресурсів та завдяки досвіду зовнішніх спеціалістів. За допомогою аутсорсингу громада може сконцентруватися на стратегічних питаннях та розвитку, передаючи рутинні або спеціалізовані функції зовнішнім постачальникам. Використання аутсорсингових послуг дозволить громаді легше адаптуватися до змін, регулювати обсяги робіт та використовувати зовнішні ресурси за потреби.

Окрім переваг, слід зазначити і можливі ризики впровадження аутсорсингу у діяльність територіальних громад. Серед таких ризиків можна назвати наступні:

1) **безпека даних** (передавання даних, зокрема фінансових, правових, особистих тощо може викликати проблеми з безпекою. Необхідно передбачити безпечні протоколи обміну даними);

2) **контроль якості** (укладання аутсорсингових угод вимагає чітко визначеної системи контролю якості наданих послуг. Тому важливо укладати чіткі контракти та угоди, забезпечуючи контроль над процесами та результатами);

3) **сприйняття громадою** (деякі громади можуть сприймати аутсорсинг як втрату контролю чи рішень на місцевому рівні).

Отже, використання аутсорсингу в регіональних органах публічного управління може бути розглянуто як стратегічний крок у напрямку модернізації та адаптації до швидкозмінюючогося оточення. Важливо забезпечити ефективний контроль, комунікацію та збереження ключових функцій у внутрішній сфері влади. Нова реальність вимагає від органів влади більш гнучкого та ефективного підходу до управління ресурсами, і аутсорсинг стає ключовим елементом стратегії розвитку. Це дозволяє зосередитися на стратегічних завданнях, одночасно забезпечуючи ефективне виконання завдань, що не входять в основні компетенції органів влади.

Література:

1. Алієв А. М. Аутсорсинг як механізм реалізації сервісної політики держави. *Політикус*. 2019. Вип. 1. С. 19–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2019_1_5

2. Калінін М. Особливості та критерії ефективності передачі на аутсорсинг функцій та процесів у публічній сфері. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Вип. 3. С. 92–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2021_3_17

3. Міжнародна стандартна господарська класифікація усіх видів економічної діяльності : Список Організація Об'єднаних Націй від 01.01.1968 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c35#Text

4. Моргачов І. В., Івченко Є. А., Дрожжин Д. Ю. Аутсорсинг в регіональному електронному врядуванні в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2020. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2020_4_9.

5. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#Text>

6. Potryvaieva, N., & Palieiev, A.(2023). Accounting outsourcing as a modern effective tool of enterprise management. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*, 27(3), 18–30. DOI: <https://doi.org/10.56407/bs.agrarian/3.2023.18>

7. Potryvaieva, N., Kozachenko, L., Nedbaylo, I., & Nesterchuk, I. (2022). Digitization of accounting in the management of business processes of enterprises of the agro-industrial complex. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*, 26(1), 79-88. DOI: [10.56407/2313-092X/2022-26\(1\)-8](https://doi.org/10.56407/2313-092X/2022-26(1)-8)